

Positionspapir: Territorial Supply Constraints (TSC)

November 2025

Dette papir har til formål at oplyse om MLDK – Mærkevareleverandørernes position i forhold til EU's ønske om mulige reguleringer af Territorial Supply Constraints (TSC)¹.

Hovedbudskaber

- Kommissionens grundlag for at foretage reguleringer af TSC er metodisk svagt: Det hviler ikke på dokumenterede udfordringer og bør derfor ikke danne grundlag for ny lovgivning.
- TSC forveksles med lovlige forskelle i priser og produkter: De er et naturligt resultat af medlemsstaternes nationale selvbestemmelse og bør ikke sidestilles med ulovlige begrænsninger.
- Ulovlige territoriale begrænsninger er allerede dækket af EU's konkurrencelovgivning: Yderligere regulering vil skabe overlap, uklarhed og unødige byrder for erhvervslivet.
- **I stedet for at skabe ny regulering burde EU's indsats være at mindske fragmentering gennem harmonisering:** Eksempelvis implementeringen af PPWR på emballage- og mærkningsområdet.
- **Højomkostningslande får vanskeligere ved at fastholde Arbejdspladser:** Producenter mister muligheden for at tilpasse priserne

Diskussionen om TSC har fået ny aktualitet i EU, som følge af den høje fødevareinflation, men hviler på en grundlæggende forveksling. Denne opstår, når naturlige prisforskelle der udspringer af forskelle i skat, løn, miljøstandarder og forbrugerpræferencer, fejlagtigt tolkes som uberettiget adfærd hos producenterne. TSC er problematisk, da den risikerer at underminere både den frie konkurrence og aftalefriheden, samt flytte arbejdspladser og produktion ud af Danmark.

¹Kommissionen definerer TSC som "barrierer pålagt af private aktører (leverandører) i forsyningskæden, som kan påvirke detail- eller engrosleddet. (Citat er oversat)

Directorate-General for Internal Market, Industry, Entrepreneurship and SMEs (European Commission), LE Europe, VVA European Commission. Study on territorial supply constraints in the EU retail sector – Final rapport, 2020
<https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/831c7de4-2a1e-11eb-9d7e-01aa75ed71a1/language-en>

Evidensgrundlaget for Kommissionens TSC-rapport er meget svagt

Kommissionen har gennemført flere studier², men har i ingen af disse fundet håndfaste beviser eller påvist systemiske problemer med TSC. Hovedgrundlaget for antagelsen om TSC's eksistens baseres på studiet der mangler ekstern validitet, idet det alene bygger på input fra 34 detaillister svarende til 0,0006 % af FMCG-sektoren i EU³. Studiet mangler reliabilitet, da datakilden udelukkende er baseret på detaillisternes input, hvilket er problematisk, da de har åbenlyse særinteresser i sagen.⁴ Studiet bygger på præmisser der ikke stemmer overens med gængs økonomisk teori.⁵ *På trods af betydelig metodisk usikkerhed, estimeres gevinsten ved at fjerne TSC i studiet til 14 mia. euro. Dog kan estimatet ifølge studiet selv, variere mellem 0,5 til 28 mia. euro.*⁶

Naturlige markedsforskelle forveksles med TSC

Prisforskelle mellem markeder er normale og variationer skyldes ofte legitime årsager:

1. **Forskellige markedsvilkår på tværs af regioner**

Det indre marked er ikke ensartet. Hvert land har sine egne historiske, kulturelle og økonomiske særtræk. For at kunne konkurrere skal producenter og detailhandlere justere både sortiment og priser til de lokale forhold.

2. **Forbrugerne i Europa er ikke ens**

Brands udvikles med afsæt i forbrugerne, og må derfor afspejle lokale præferencer, smag og traditioner. Et brand kan have gennemslagskraft i ét marked, men mindre i et andet. EU bygger på idéen om "forenet i mangfoldighed", og det bør også gælde på forbrugerområdet. Hvis man lovgiver mod fuld ensretning på markedet, vil det føre til mindre valgfrihed, flere generiske kædevarer og færre innovative produkter.

3. **Forskellig national lovgivning giver forskellige omkostninger**

På trods af det indre marked er rammevilkårene fortsat fragmenterede. Nationale forskelle i skat, moms, mærkning, miljøstandarder, energipriser mv. medvirker til at virksomheder står over for vidt forskellige omkostninger. Disse forskelle bliver naturligt afspejlet i de kommercielle aftaler og prisdannelsen mellem parterne.

De nævnte forhold bidrager til forskelle i omkostningsniveau mellem EU-landene som følge af national selvbestemmelse. Disse forskelle er både reelle og legitime, da de afspejler politiske og økonomiske strukturer, som gør det muligt for højomkostningslande at fastholde produktion og beskæftigelse. Et krav om salg til laveste pris på tværs af landegrænser vil ramme særligt hårdt i lande som Danmark, hvor bl.a. høje lønninger øger produktionsomkostningerne.

² I 2009, 2019 og 2020 samt fact-findingprocesser i 2024 og 2025

³ FMCG (fast moving consumer goods) sektoren er EU's tredjestørste fremstillingssektor og er ansvarlig for transnational handel for 276 mia. euro på det indre marked årligt.

⁴ MLDK Høringssvar: Specialudvalgshøring vedr. Kommissionens meddelelse om en strategi for det indre marked, 2025

⁵ Studiet antager at lavest observerede priser vil komme til at gælde hele EU ved realisering af et indre marked uden nogle barrierer. Økonomisk teori om prisdifferentiering viser, at priser vil lægge sig mellem de højeste priser og de laveste priser.

⁶ European Commission. Study on territorial supply constraints in the EU retail sector – Final rapport, 2020
<https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/831c7de4-2a1e-11eb-9d7e-01aa75ed71a1/language-en>

Konkurrenceretten regulerer allerede territoriale begrænsninger

Kommissionens Generaldirektorat for Konkurrence (DG COMP) har gennem de seneste 60 år håndhævet reglerne effektivt og behandlet en lang række sager om parallelhandel på tværs af sektorer. Den eksisterende praksis viser, at ulovlige territoriale begrænsninger allerede kan forhindres og sanktioneres inden for den nuværende retsramme. Derfor bør enhver ny EU-regulering først vurderes nøje i forhold til, hvordan den vil påvirke og harmonere med de gældende konkurrenceregler. Den danske konkurrencelovgivning er, ligesom lovgivningen i alle andre EU-lande, baseret på traktatens artikel 101 og 102:

- **Artikel 101:** Koordinerende adfærd eller samarbejde mellem virksomheder, der begrænser konkurrencen på det indre marked eller påvirker handlen mellem medlemsstater, er forbudt.⁷
- **Artikel 102:** Det er forbudt for virksomheder at misbruge en dominerende markedsposition på det indre marked, hvis det kan påvirke samhandlen mellem medlemsstater.⁸

Et eksempel på, at ovenstående regulering allerede fungerer, er, at ud af 166.000 mærkevarevirksomheder i EU er kun tre nogensinde blevet bødelagt for forhold, som kan diskuteres, vedrører territoriale begrænsninger. Dermed er der ingen tegn på, at mærkevareproducenter indfører leveringsbegrænsninger. Kommissionen henviser selv i 2020-undersøgelsen til en dansk aktør (Kæden Normal), som har bygget en succesfuld forretningsmodel baseret på at købe partier op i forskellige lande og dermed er et mønstereksempel på, at TSC ikke er en udfordring i Europa.

Konklusion

TSC hviler på en forveksling mellem naturlige og legitime prisforskelle og uberettiget adfærd hos producenterne. De gældende konkurrenceregler håndterer allerede territoriale begrænsninger effektivt. En ny EU-regulering vil derfor være unødvendig og risikere at skade både konkurrence, produktion og beskæftigelse. MLDK opfordrer til at danske myndigheder ser på reguleringer af TSC med respekt for branchen, de konkurrence- og omkostningsmæssige konsekvenser, for både virksomhederne og forbrugerne.

Om MLDK

MLDK Mærkevareleverandørerne er et kommercielt interessefællesskab for leverandører til den danske detailhandel og Away From Home. MLDK repræsenterer over 120 virksomheder på tværs af branchen, fra internationale koncerner til små og mellemstore virksomheder. MLDK arbejder for at synliggøre mærkevarens værdi for både forbrugerne, samfundet og markedet. Det gør vi, fordi mærkevaren spiller en vigtig rolle i værdiskabende innovation og bæredygtige løsninger.⁹

⁷ <https://www.eu.dk/da/dokumenter/traktater/traktaten-euf/tredje-del/afsnit-vii/kapitel-1/afdeling-1/artikel-101>

⁸ <https://www.eu.dk/da/dokumenter/traktater/traktaten-euf/tredje-del/afsnit-vii/kapitel-1/afdeling-1/artikel-102>

⁹ <https://mldk.org/om/>